

PODIUM SPRITS / Stichting Jeugdtheater Utrecht

theater en dans voor een jong publiek

Inleiding

Zoals Amsterdam Theater de Krakeling heeft en Rotterdam het Maaspodium heeft, krijgt ook Utrecht een eigen jeugdtheater. Dit Utrechtse podium voor professioneel theater en dans voor een jong publiek vind je in het Vorstelijk Complex in Utrecht. In de theaterzaal van ZIMIHC Zuilen huist **Podium Sprits** en hier zie je de mooiste en spannendste jeugdtheater en jeugddans voorstellingen uit ons koninkrijk en ver daarbuiten.

Tijdens de eerste projectperiode, oktober 2021 t/m mei 2022, worden er drie voorstellingen per maand geprogrammeerd voor kinderen (0-12 jaar). Eens per maand op woensdagochtend **dans, theater en muziek** voor de allerkleinsten (0-4 jaar). Om de week op zondagmiddag bezoek je de mooiste **familievoorstellingen** (3-12 jaar). Naast de vrije voorstellingen ontvangen we ook leerlingen van het primair onderwijs (**cultuureducatie**). **Podium Sprits** geeft vrij baan aan de verbeelding voor jong en oud.

Vanaf begin 2020 is initiatiefnemer en kersverse Utrechter Matthia Jansen aan het onderzoeken of er in Utrecht ruimte is voor een nieuwe plek voor jeugdtheater, een nieuwe programmering van theater en dans voor een jong publiek. Ze heeft daarvoor uitgebreid gesproken met de huidige Utrechtse podia met jeugdtheaterprogramma (Stadsschouwburg Utrecht, Theater Kikker & Podium Hoge Woerd, Bibliotheek Neude), een aantal Utrechtse gezelschappen (De Dansers en Het Filiaal Theatermakers) en andere stakeholders (Festival Tweetakt, Theaterschool Utrecht, ZIMIHC). De conclusie van dat onderzoek is simpelweg dat er inderdaad ruimte is voor méér theater en dans voor een jong publiek. Er is ruimte om meer aanbod voor peuters en kleuters te programmeren. Er is ruimte om aanbod van jonge gezelschappen (HKU makers), internationaal en meer experimenteel werk een podium te bieden. Maar bovenal is er ruimte om méér te programmeren voor een jong publiek buiten de binnenstad.

Activiteitenplan

In oktober 2021 wordt een nieuwe plek voor jeugdtheater en jeugddans gelanceerd. In de theaterzaal van ZIMIHC Zuilen huist vanaf dat moment ook **Podium Sprits**. Al zijn alle voorstellingen speciaal voor kinderen gemaakt, alle programmering is ook artistiek en inhoudelijk interessant voor ouders of verzorgers. Wij zijn van mening dat dit een van de kenmerken is van jeugdtheater van hoge artistieke kwaliteit; dat de voorstelling op verschillende niveaus en voor verschillende leeftijden aansprekend is.

Eéns per maand op woensdagochtend programmeren wij theater, dans en muziek voor de allerkleinsten (0-4 jaar), om de week op zondagmiddag zie je een familievoorstelling (vanaf 3 tot 12 jaar). We programmeren gezelschappen uit alle windstreken maar presenteren natuurlijk ruimschoots de Utrechtse jeugdgezelschappen zoals De Dansers en Het Filiaal en geven ruimte aan pas afgestudeerde Utrechtse makers. Het programma zal bestaan uit een breed palet van verhalen van verschillende makers. We vinden het belangrijk dat elk kind zichzelf gerepresenteerd ziet in de programmering, dat betekent dat we er expliciet voor kiezen om veel voorstellingen van makers met een cultureel diverse achtergrond te programmeren.

Artistieke kwaliteit

Podium Sprits programmeert enkel voorstellingen van professionele makers en gezelschappen. Wij vinden het belangrijk dat kinderen al vroeg in aanraking komen met professionele podiumkunst. Theater, dans en muziek geeft ruimte aan de verbeelding. Die ervaringen kunnen kinderen leren om op een andere, speelse manier naar de wereld te kijken. De verbeelding wordt aangesproken en als het ware getraind. Kunst ervaren heeft o.a. invloed op creativiteit, empathie en aanpassingsvermogen en deze eigenschappen zijn belangrijk in een snel veranderende wereld.

ZIMIHC is niet alleen een podium voor amateurkunst, maar ook dé plek voor kunst in de wijk. Als wijkcultuurhuis zijn zij een laagdrempelig podium voor mensen die niet of nauwelijks naar de podia in de binnenstad gaan. Een professionele (jeugd)programmering is een logische stap voor ZIMIHC als podium voor de wijk. Als je de vergelijking maakt met de

andere G4 steden, is het eigenlijk ongelofelijk dat er in de wijken van Utrecht op dit moment vrijwel alleen amateurproducties te zien zijn.

We beginnen met professionele programmering voor een jong publiek, omdat dit enerzijds goed past binnen de bestaande kaders van ZIMIHC als participatie en cultuureducatie aanbieder en anderzijds omdat het altijd goed is om te beginnen aan het begin. Het jonge publiek van vandaag is het volwassen publiek van morgen. Het is onze ambitie om het programma de komende jaren uit te breiden naar verschillende disciplines en ook voor jongeren (12+) te gaan programmeren en het voortgezet onderwijs te ontvangen in ons theater.

Tijdens de eerste projectperiode programmeren we (en voeren we de publiciteit) in twee blokken van vier maanden, dus oktober-november-december-januari en februari-maart-april-mei. Per blok van vier maanden zijn 12 voorstellingen te zien. Het is voor de communicatie met publiek goed als de programmering op vaste dagen en tijdstippen is. De familiezondagen zijn daarom om de week. De laatste woensdag van de maand is er een peuterochtend.

Het programma wordt samengesteld op basis van kwaliteit, vakmanschap en diversiteit. Ook wordt er rekening gehouden met de verdeling over verschillende genres en leeftijden. Op de familiezondagen worden afwisselend voorstellingen voor 3, 4 of 6+ geprogrammeerd. We zoeken een goede balans tussen gevestigde gezelschappen en nieuw talent, tussen verschillende genres als theater, dans, muziektheater en poppentheater. In het eerste seizoen is het slim om ook bekende gezelschappen en titels te programmeren. Als je eenmaal publiek hebt opgebouwd kun je daarin iets meer risico nemen. ZIMIHC Zuilen staat in een wijk waar naast wat oudere oorspronkelijke bewoners en bewoners met een migratie achtergrond ook steeds meer jonge gezinnen komen wonen. Het is dus belangrijk om een diverse programmering te hebben, die al die verschillende groepen aan kan spreken.

Organisatie

Podium Sprints is een initiatief van Stichting Jeugdtheater Utrecht en wordt gehuisvest en gefaciliteerd door ZIMIHC. De initiatiefnemer, Matthia Jansen, zal als directeur en programmeur aan het roer van het jeugdtheater staan. Jansen heeft theaterwetenschappen gestudeerd aan de Rijksuniversiteit Groningen en heeft de afgelopen tien jaar ervaring opgedaan op het gebied van programmering, marketing en fondsenwerving. De organisatie wordt aangevuld met een medewerker productie en publiciteit. **Podium Sprints** zal nauw samenwerken met ZIMIHC op het gebied van o.a. publieksbereik, vrijwilligers en techniek.

Stichting Jeugdtheater Utrecht heeft een driekoppige Raad van Toezicht bestaande uit:

Voorzitter Myrna Versteeg is directeur van DAT! jeugdtheaterschool en jeugdtheater in Amsterdam Noord.

Floor van den Elsen is mede-eigenaar van Utrechts marketing en communicatiebureau Buro Dertig.

Rens van Huijkelom is manager Benelux bij TIX Ticketing en was tot 2019 hoofd financiën bij Tweekt.

Betekenis voor de stad

In september 2019 kopte het AD dat Utrecht de snelst groeiende stad van Nederland is. In de bevolkings- en huishoudensprognose 2019-2050 staat dat Utrecht tot 2035 ruim 20 procent meer inwoners krijgt. Utrecht is ook een jonge stad. In Utrecht wonen veel twintigers en dertigers. De typische Utrechtse leeftijdsopbouw heeft te maken met de grote aantrekkingskracht van de stad voor studenten en starters. Ten opzichte van andere studentensteden blijven velen van deze nieuwe stedelingen langer in de stad wonen, ook als ze een gezin stichten. Dit is terug te zien in het grote aantal jonge kinderen in Utrecht. Het aandeel 0-3 jarigen ligt boven het landelijk gemiddelde en is ook groter dan in de andere G4-steden. In de relatieve bevolkingsgroei per leeftijdsgroep valt ook op dat het aantal jongeren (12-17 jaar) in Utrecht aanzienlijk is toegenomen¹.

Podium Sprints is op meerdere vlakken een interessant initiatief voor Utrecht. Enerzijds wordt er een impuls gegeven aan de sector, specifiek voor jeugdtheater en jeugddans, doordat je deze letterlijk een eigen podium biedt. Uit het onderzoek naar de Utrechtse infrastructuur voor jeugdtheater bleek ook dat er niet voor elk interessant aanbod plaats is op de huidige podia. Jonge gezelschappen, maar ook gevestigde gezelschappen uit andere steden of uit het buitenland, kunnen op dit moment niet altijd bij de huidige Utrechtse podia terecht. Alle huidige podia geven aan dat hun jeugdprogramma zeer goed bezocht wordt en dat er aan publiek geen tekort lijkt te zijn. Een van de Utrechtse jeugdgezelschappen gaf aan dat ze graag meer in eigen stad zouden willen spelen, het liefst ook in serie. Zij spelen nu al wel in de wijktheaters maar alleen voor scholen. Als Podium Sprints een succes blijkt en er ruimte komt om de

---

¹ utrecht-monitor.nl

programmering uit te breiden dan zouden wij graag aan deze wens voldoen door in de vakanties een week of twee dezelfde voorstelling te programmeren. Het programma krijgt dan de tijd om rond te zingen en (steeds meer) mensen op de been te krijgen.

Een tweede reden waardoor dit initiatief voor Utrecht interessant is, is omdat het professioneel aanbod naar de wijk brengt. Hiermee bereik je ook een meer divers publiek. Wij gaan ons daar ook actief voor inzetten door een divers programma, een diverse organisatie en extra aandacht voor cultureel diverse publieksgroepen in marketing & publiciteit. De drempel om een bezoek aan de schouwburg te brengen is doorgaans hoger dan de drempel om een bezoek aan je eigen wijktheater te brengen. De theaters in de binnenstad lijken voor sommige Utrechters ver weg en onbereikbaar. In **Podium Sprits** kunnen zij – dichtbij en laagdrempelig – kennis maken met professioneel theater en dans voor een jong publiek.

Utrecht heeft op dit moment bijna 360.000 inwoners, waarvan bijna 50.000 kinderen tot 11 jaar. In de wijk Noordwest wonen ruim 45.000 mensen, waarvan 11,5% jonger dan 12 jaar. In Noordwest heeft 35,6 procent van de bewoners een niet-Nederlandse achtergrond. “Goede stedelijke voorzieningen, zoals cultuuraanbod en bibliotheken, bieden inwoners mogelijkheden om mee te kunnen doen. Steeds meer Utrechters zijn tevreden over de cultuurvoorzieningen in de stad (in 2019 zo’n 83%). De cultuurdeelname is hoog en stabiel (89%). Utrechters die geen of alleen basisonderwijs hebben gevolgd, Utrechters met een niet-westerse migratieachtergrond en oudere Utrechters (65-plus) doen beduidend minder vaak mee aan culturele activiteiten.”
Utrecht monitor.

Partners

Het is voor een nieuw initiatief als het onze belangrijk om gedragen te worden door de wijk en de stad. Dit is ook de reden dat er zo een uitgebreid vooronderzoek heeft plaatsgevonden. Partners zijn ons huis ZIMIHC en huisgenoten The Colour Kitchen (horeca) en Buurtcentrum de Beatrix. The Colour Kitchen is een heerlijke plek om na de voorstelling te blijven hangen voor een tosti en een appelsapje. In het Buurtcentrum de Beatrix worden de hele week allerlei activiteiten georganiseerd. We gaan samen met het buurtcentrum kijken voor wie ons aanbod interessant is en hoe we hen gaan betrekken bij ons programma.

Onze ambitie is om ook het onderwijs uit te nodigen om bij ons voorstellingen te bezoeken. Het idee is om voorstellingen die op zondag spelen een extra speelbeurt (mogelijk in combinatie met workshop) te geven op de maandag voor scholen. En dat kan natuurlijk ook andersom, als een school al via een van de Utrechtse aanbieders een schoolvoorstelling in ZIMIHC Zuilen heeft gepland, kunnen wij aansluitend in het weekend een vrije voorstelling verzorgen. Omdat de voorstelling dan al opgebouwd is, scheelt dit ook in de kosten. We willen hiervoor samenwerken met de combinatiefunctionaris van ZIMIHC en de bemiddelende organisaties Cultuur en school Utrecht & Cultuuronderwijs Utrecht. Niet elk kind heeft ouders die graag met hen naar het theater gaan, daarom vinden wij het zo belangrijk om ook scholen te ontvangen. Er bevinden zich acht basisscholen op loopafstand van ons theater. In juni benaderen wij de cultuur coördinatoren en directeuren van deze scholen ook rechtstreeks om kennis te maken en hen te vertellen over ons aanbod. In het eerste jaar is onze ambitie om minimaal 3 scholen en 300 leerlingen te ontvangen. We hebben ruimte voor 6 dagen schoolvoorstellingen.

In de aanloop naar dit plan zijn we in gesprek gegaan met de huidige Utrechtse podia. Er is gesproken met de jeugdprogrammeur van de Stadsschouwburg Utrecht, die ook haar programmering heeft gedeeld. Ook hebben we gesproken met de programmeurs jeugd van de Bibliotheek Neude en Podium Hoge Woerd. Alhoewel er enige overlap mag zijn qua programmering in de binnenstad en de wijken, houden we goed contact en stemmen we onze activiteiten af wanneer nodig. Utrechtse gezelschappen worden kind aan huis in ons theater. Niet alleen de gevestigde gezelschappen zijn welkom, maar ook HKU makers die iets willen maken voor een jong publiek zijn meer dan welkom.

Doelgroepen

We richten ons primair op de doelgroep (groot)ouders en verzorgers met jonge kinderen en maken daarbij onderscheid tussen (groot)ouders en verzorgers die geïnteresseerd zijn in theater en dans en (groot)ouders en verzorgers die op zoek zijn naar leuke activiteiten voor kinderen. Voor de eerste doelgroep is de artistieke kwaliteit, vakmanschap van de artiesten en het onderwerp van de voorstelling belangrijk. De tweede groep wordt vooral verleid door de combinatie van voorstelling met fijne horeca, teken- en knutselactiviteiten en schminken. We ambiëren ook een divers publiek. Een publiek met verschillende opleidingsniveaus en culturele

achtergronden. We gaan deze ambitie verwezenlijken door letterlijk de wijk in te trekken en kennis te maken met bewoners en organisaties en ze persoonlijk uit te nodigen in ons theater. We proberen mogelijke drempels als kosten en (angst voor) het onbekende weg te nemen. Voor minima huishoudens willen we samenwerken met de U-pas.

Kriebel (2+) - Oorkaan

Toekomstvisie *Podium Sprits*

Over vijf jaar is ons jeugdtheater uitgegroeid tot een jeugdcultuurhuis, waar je allerlei culturele activiteiten voor kinderen kunt ondernemen en bezoeken. Ons theaterprogramma is dan wekelijks te bezoeken. Elke woensdag organiseren we een peuterochtend waarbij afwisselend theater, dans en muziek te bezoeken is. Op de vroege donderdag en vrijdagavond is er programma voor 12+ zoals (urban) dans, film en jongerentheater. In het weekend bezoek je familievoorstellingen, concerten en jeugdfilms. Kinderen kunnen spelen in een beeldende installatie / kunstbinnenspeeltuin in de foyer. Je kunt de hele week terecht in onze kindvriendelijke horeca. Zowel kinderen als ouders willen nooit meer naar huis!